З НОВИМ РОКОМ! З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

1 січня – 105 років від народження Головного провідника ОУН Степана Бандери.

Є на світі ймена,
Що становлять епохи і ери:
Хай же вічно народам сія
Українська епоха Бандери!

Леонід ПОЛТАВА

52 (467)
26 грудня
2013 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

Шановні краяни! Дорогі просвітяни!

Відходить у минуле 2013 рік. Він увійде в історію як рік Майдану, час повстання українців за справедливість, правду, гідність. Сталося те, до чого ми закликали впродовж останніх років – Україна завирувала Майданами. Ми все більше усвідомлюємо себе як політична нація у всіх реґіонах України. Але більше, гадаю, це був рік упущених можливостей: найважливіша – на невизначений час відкладена європейська перспектива, звужені наші свободи, зросли антиукраїнські й тоталітарні тенденції. Нас знову хочуть навічно прив'язати до московського воза. І це не може залишати байдужим нікого. Тому маємо боротися проти антиукраїнської влади. Але водночас повинні, як закликав святіший кардинал Гузар, жертовно працювати в ім'я народу, так, ніби все залежало від кожного з нас, і молитися так, ніби все залежить від Господа…

Просвітянська ідея як найуспішніший соціально-політичний проект в історії України стає затребуваною в суспільстві. Розуміння того, що лише на основі національної ідеї, українських традицій у духовній, матеріальній та державній сферах можна побудувати успішну державу, домагається «Просвіта». Вірю, що таке усвідомлення неминуче. Але воно приходить не само собою, а в боротьбі з загрозами антиукраїнства, політичної продажності, особистого та групового егоїзму.

Непрості випробування, які стоять перед нами в 2014 році, вимагатимуть високої громадянської свідомості, організованості, згуртованості.. Тільки спільними зусиллями подолаємо загрози, тільки разом досягнемо високої мети – утвердження у власному домі «своєї правди», гідності – наших українських та європейських чеснот.

Тому кожен осередок «Просвіти» має стати й осередком народного об'єднання «Майдан». І варто завжди пам'ятати, що ми – сильний і талановитий народ, який, об'єднавшись навколо національних українських цінностей, може організувати успішне державне життя й побудувати процвітаючу державу. І на прапор боротьби за Українську Україну маємо взяти ЗАПОВІТ нашого пророка Тараса Шевченка, 200-річчя якого ми відзначаємо. Він вірив у нас і нам заповів: борітеся – поборете, вам Бог помагає.

Шановні друзі! Сердечно вітаю вас із Новим, 2014, роком, з Різдвом Христовим – святом, яке для нас має особливий сакральний зміст.

Хай новий рік буде щасливим, успішним для кожного з нас і всієї України, а Різдвяні свята, зігріті українською традицією, спільними почуваннями, молитвою і колядою, зміцнять дух, додадуть упевненості й віри в майбутнє.

Хай ці свята увійдуть у ваші домівки з миром, радістю і Божою благодаттю.

З Новим роком!

Христос народився! Славімо Його!

Голова ОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка
Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

ПОДІЇ

НАРОДНЕ ОБ'ЄДНАННЯ «МАЙДАН» – ВСЯ УКРАЇНА

У неділю на багатотисячному вічу лідери опозиції оголосили зі сцени Євромайдану про створення громадської організації «Народне об'єднання «Майдан». Лідер руху «Третя українська республіка» Юрій Луценко зазначив, що нині головне завдання – розширити територію Майдану на схід і південь України. За його словами, якщо десять мільйонів людей об'єднаються, то вони паралізують владу, зможуть створити страйкоми в реґіонах та захистити активістів від кримінального переслідування на місцях. «Кінцева мета – перемога уже в першому турі президентських виборів», – сказав Луценко.

Лідер ВО «Свобода» Олег Тягнибок закликав активістів створювати осередки «Майдану» на місцях. «Ми створимо таке пекло для тієї влади, що земля у них під ногами буде горіти», – пообіцяв Олег Тягнибок. Лідер фракції «Батьківщина» Арсеній Яценюк заявив, що основні політичні завдання НО «Майдан» – це відновлення політичного балансу в Україні на основі нової Конституції, формування плану змін для України: в судовій системі (незалежні судді), прокуратурі, міліції, яка стане підзвітна територіальній громаді.

Народне віче обрало співголовами «Майдану» президента Києво-Могилянської академії Сергія Квіта, співачку Руслану Лижичко (хоч сама співачка заявила, що вона не політик і її місце повинен зайняти політик), Віталія Кличка, Юрія Луценка, Юлію Тимошенко, Олега Тягнибока та Арсенія Яценюка. Крім того, зі сцени оголосили персональний склад ради «Майдану», до якої увійшли політики, громадські активісти, журналісти, діячі культури. Раді «Майдану» доручили розгорнути «широку мобілізаційну роботу з організації спротиву нинішньому режимові в усіх областях країни та координації протестного руху по всій території України».

Іван ФРАНКО

З НОВИМ РОКОМ, БРАТТЯ МИЛІ!...

З новим роком, браття милі,
В новім щастю, в новій силі
Радісно вітаю вас
І бажаю, щоб в здоров'ю,

В мирі, з братньою любов'ю
Відтепер ішов вам час.
І бажаю, щоб трудяще
Те життя вам якнайкраще

Без біди минало всім,
Щоб думками ви міцніли,
Багатіли, не бідніли,
Щоб веселий був ваш дім.

І бажаю, щоб ми згідно,
Сміло, свідомо, свобідно
Йшли до спільної мети:
В своїй хаті жить по-своєму,

Не коритися нікому,
Лад найкращий завести.
Сим бажанням вас витаю
І по давньому звичаю

Повну чарку догори!
Щирій праці Бог поможе.
Дай нам Боже все, що гоже!
Що не гоже – чорт бери!

ХАЙ ЩАСТЯМ ПОВНЯТЬСЯ ДНІ

На поріг ступає Новий, 2014-ий, рік. Хай він для вас, шановні читачі-просвітяни й автори, буде схожий на диво, щоб жилося радісно й щасливо! Щоб здійснились задуми і мрії, щастям і любов'ю повнились надії! Хай у ваших оселях завжди лунає сміх, хай здоров'я буде повний міх. Хай Різдво з колядою до вас завітають і добром безмежним благословляють, а удача та успіх будуть на кожному кроці у цьому новому році. Хай Кінь, що вступить у своє володіння за китайським календарем, додасть сил, впевненості у ваших діях, а Гадюка, що відповзає, забере все лихе й недобре.

Прийміть від редакції часопису найщиріші вітання у перед- і Новоріччя. Хай радістю дім квітує, мир і лад в душі панують, процвітання та щедрої долі, усім гідності і волі.

Ми щиро вдячні всім, хто в 2013-му був з нами, брав участь у творенні часопису, підтримував передплатою «Галицьку Просвіту». Дякуємо і прохаємо всіх наших передплатників залучити до читання бодай ще одного товариша, знайомих та близьких людей. Ви сприяєте пропаганді рідного слова, нашої правдивої історії, відродження пам'яті. Ми і далі наповнюватимемо ваші серця шаною до рідного краю, неньки-України, свого слова, нашого Пророка Тараса.

З Новим роком! З Різдвом Христовим! Щастя вам!

РЕДАКЦІЯ

ВШАНУВАННЯ

ТАКОГО Б ЛІДЕРА СЬОГОДНІ!

Є люди як зорі. Навіть коли вони гаснуть, світло від них ще довго лине крізь час і простори. До таких належав видатний громадський і політичний діяч В'ячеслав Чорновіл. Його згадували на вічу в Івано-Франківську з нагоди 76-ої річниці від народження.

Сьогодні він постав пам'ятниками у бронзі, граніті, але насамперед – у нашій історії і пам'яті. Хоч його нам сьогодні дуже не вистачає живого, діяльного, буремного. Та на життєвому шляху В. Чорновола україножоби поставили зерновоз…

Про тернистий шлях до сповнення своєї студентської клятви – служити Україні, про зустрічі з ним говорили заступник голови міста Михайло Верес, депутат облради Ольга Бабій, голова крайової організації НРУ Ігор Шумега, народний депутат першого та другого демократичного скликань Верховної Ради, голова обласної «Просвіти» Степан Волковецький та інші. Зокрема, С. Волковецький згадував, як з ініціативи В. Чорновола у Верховній Раді була створена опозиційна Народна Рада. Саме вона настояла на ухваленні Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 р., Акту про незалежність України 24 серпня 1991 р. І промотором цих історичних подій був В'ячеслав Чорновіл. Такого б лідера нам сьогодні!..

Учасники віча поклали вінки до пам'ятника Героєві України й запевнили, що його справу гідно продовжать на Майдані.

Богдан ВІВЧАР

НАРОДНА СПРАВА

ЛЕПТА КОЖНОГО ЦІННА

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ОРГАНІЗАЦІЮ МУЗЕЮ НАРОДНОЇ ШАНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Волковецький С. В. – 1000,00 грн.
Захарук Д. В. – 1000,00
Книшук П. В. – 100,00
Хованець Т. М. – 100,00
Ковальчук В. Д. – 100,00
Струтинський Р. Й. – 200,00
Вівчарик В. П. – 500,00
Мердух М. О. – 500,00
Чуднов В. М. – 500,00
Шумега І. С. – 100,00
Семко В. Б. – 50,00
Гдичинський Б. П. – 1000,00
Литвиненко В. Ю. – 50,00
Якубів Г. Ф. – 200,00
Зелінський М. Ф. – 10,00
Пернак Б. С. – 5,00
Тимчишин В. Д. – 5,00
Піфтор В. В. – 10,00
Марцінків Р. Р. – 100,00
Михальчишин Ю. А. – 100,00
Негрич М. М. – не вказано
Чопик О. С. – 10,00
Рудковський М. А. – 400,00
Гречаник В. П. – 100,00
Дзебчук М. С. – 50,00
Учасники вечора «Кому за 40» – 266,00
Гук В. Ю. – 50,00
ЗОШ № 13 – 500,00
Івасишин І. І. – 50,00
Партія реґіонів (обласна організація) – 14 860,00
Манюк О. Ю – 300,00
Курдидик Н. С. – 100,00
Студенти Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника – 440,00:
Барабаш М. , Бок М., Бугара І., Вацеба М., Вірстя Х., Ворохта М., Гуменяк Н., Дідик Г., Загрійчук М., Інес В., Кімачук О., Кіндрат О., Макара І., Мельник Х., Олевич О., Процюк М., Соколик І., Тутко М., Шкіль М., Щербюк І., Яремчук Х., Маріанда В.

Збір благодійних коштів на Музей народної шани Тараса Шевченка триває.

ТАК ДУМАЮ

ІДЕАЛЬНА УКРАЇНА

Хіба така може бути? Україна ідеальна? Так! Та Україна, яку можна умовно назвати майданною, а звідси – революційна, непокірна, на той час європейська.

На майданній Україні люди стають іншими: кращими, благороднішими, героїчними, відданими ідеалам справжньої, незалежної української держави, про яку мріяло не одне покоління борців за волю, покоління, яке заплатило кров'ю, поклало життя на вівтар свободи омріяної України.

Люди на Майдані – інші, оновлені люди, найкращі сини і доньки нашої Вітчизни. Ці люди враз стають ідеальними, стають кращими, ніж вони є у своєму буденному житті, де стільки дріб'язкового. Кожен бачить себе причетним до великої важливої справи народного рушення за краще майбутнє його держави. Люди стоять пліч-о-пліч на майданах і сила плоті й духу робить їх величними, здатними на подвиг. І відчувають себе разом потугою, здатною на великі справи, на високі звершення.

Тут зникає страх і з'являється незнана досі відвага. **Тут** підтримують одні одних, допомагають собі й іншим, готові прийти на допомогу і творять добрі справи. **Тут** моляться до Бога й вірять, що Господь – з ними й молитва допоможе.

І так є і буде, бо слово має властивість ставати матеріальною силою, і влада його – надзвичайна. **Тут** стоять українці, росіяни, татари, поляки, євреї – ті, найкращі, що розуміють: так далі жити не можна. **Тут** стоять люди, які раптом усвідомили свою значущість, іншість, кращість, ніж вони є насправді. Вони змінились, в усякому разі, більшість із них. І разом з ними змінюється Україна. Не вся, бо це було б ідеально. Революцію робить відсотків десять населення. І цього достатньо для перемоги.

Це не означає, що інші гірші, вони – інакші, але ті десять відсотків уже не просте населення, а народ, і за ними підуть решта.

Світ захоплений ідеальною Україною і це зробив її величність Майдан.

Василь БАБІЙ

РЕАЛІЇ

«Я – дівчинка. Я не хочу сукню, я хочу змінити цю систему»: молодь, яка творить мирний протест

ЖИТТЯ МАЙДАНУ ЯК ВОНО Є

Ця спільнота взяла на себе великий шмат роботи й значною мірою завдяки їй у цьогорічного мирного протесту – імідж самоорганізованого, креативного та доброзичливого.

«Ось ці дерев'яні ліжка наші активісти зробили самі», – показує волонтер Олександр Мельник нашвидкуруч облаштований інтер'єр одного з дерев'яних будиночків на Майдані Незалежності.

До стелі підвішані пакети з касками – у разі штурму їх можна оперативно передати захисникам, в окремих пакетах – сухі шкарпетки і взуття. В інших маленьких хатках волонтери організували пункти розселення приїжджих, прийому й видачі теплого одягу. У ще одному – готують інформацію про основні події і роздають листівки мітинґарям.

Олександр – один із активістів «Громадського сектора Євромайдану», який разом із 30 координаторами та ще 80 волонтерами у щоденному режимі творять мирний протест 2013 року.

Романтичні наліпки «Euromaidan is…», встановлення піаніно перед бійцями внутрішніх військ і чіплян на щити паперових квітів, похід на Антимайдан із табличками «Посміхнись, будь ласка!», «Потиснімо одне одному руки!», поселення чужоміських учасників «Євромайдану» та організації «Мирних нічних вартових» – усе це лише частина того, що зробили учасники цієї спільноти.

Поблизу будиночків групи майданівців гріються біля приварених одна до одної бочок із димохідною трубою. «Так зробити придумав один киянин. Він прийшов до нас і каже: «Дайте мені бочки, я зроблю пункти обігріву для людей», – розповідає Олександр.

Ми йдемо до намету з їжею, яку сюди безкоштовно привозять із 3–4 столичних ресторанів, волонтери роздають її мітинґарям. Ще тут наливають гарячий чай, а у великому казані варять юшку.

За рядом наметів на стінах ТЦ «Глобус» – полотна з роботами художників. Ця ініціатива теж «Громадського сектора Майдану», які тепер надумались залучити знаменитого стріт-арт художника Бенксі до протесту в Україні.

Від 30 листопада, коли кияни почали масово сходитись на Михайлівській площі після побиття учасників мирного мітинґу на Майдані Незалежності й приносити їжу і теплий одяг, волонтери зрозуміли, що потрібно систематизувати усі ці дії.

«У нас є така магічна книжечка, куди ми записуємо всіх, хто пропонує нам житло», – говорить волонтер Катерина Оверченко, яка сидить, закутавшись у тепле покривало, в будиночку поселення приїжджих.

Кияни радо пропонують житло для мітинґарів. «Зараз є вільні квартири, у тому числі в центрі міста. Одна жінка на п'ять днів віддала квартиру, аби в ній могли жити приїжджі», – розповідають волонтери.

«Були такі дні, коли пропозиція перевищувала попит. Тобто люди телефонували й казали: «Я залишала свій номер, ніхто мені не дзвонить. Якщо потрібно допомогти – дайте знати», – говорить ще один волонтер Катерина Телєгіна.

Найбільшими пунктами поселення є все ж не квартири, а приміщення «Експоцентру» та «Патріарший собор УГКЦ» на Лівобережній, там живуть кілька тисяч людей одночасно. За весь час Євромайдану активісти «Громадського сектора» поселили більше 10 тисяч мітинґарів.

Така організованість придалась, приміром, під час блокувань урядового кварталу – людей значно легше мобілізувати, коли вони живуть в одному місці.

Мирні акції протесту і вироблення для них ключових меседжів – цим теж займається ця група активістів.

«Щовечора близько півсотні активістів збираються разом. Ми робимо підсумки дня, політичний апдейт і плануємо на наступний день. Приміром, у нас була пропозиція звернутись до трьох опозиційних лідерів, щоб вони ніч Святого Миколая провели на Майдані. Зараз це важливо, бо відбувається марґіналізація протесту», – розповідає одна з активісток «Громадського сектора» Ганна Гопко.

Після ночі на 1 грудня волонтери ламали собі голову над тим, як скерувати протест у мирне русло: побачивши звірства «Беркута» люди готові були мстити. Вони ледь не перевернули автобус із правоохоронцями, що проїжджав повз Михайлівську площу.

Активістки й колишні військові поширюють серед силовиків листівки: «Якщо ти не можеш не виконати наказ, ти можеш його саботувати».

«Коли ми спробували спілкуватись із силовиками, виявилось, що вони думають, що Євромайдан перший почав проявляти аґресію, що це не масова акція, а п'ять тисяч демонстрантів-радикалів, сама акція незаконна і ми стоїмо тут за гроші. Таке враження, ніби вони якісь російські новини дивились чи їх дуже сильно зомбували», – говорить Василина.

«Зараз із силовиками ми не працюємо. Думаємо над тим, як боротись із дискредитацією ідей Майдану», – говорить відповідальна у «Громадському секторі» Василина Думан.

Серед активістів-волонтерів є Ярина Ясиневич, яка у 2004 році була в «Порі» у період підготовки до революції та в період буремних листопадових подій.

«Під час Помаранчевої революції у нас була величезна структура з 2000 волонтерів, які були зібрані, навчені й мали досвід діяльності. Більшість із них або були, або могли бути координаторами. Якщо сьогодні ми озвучували цифри 30 координаторів і 80 волонтерів, то у 2004 їх було дві тисячі», – розповідає Ясиневич.

Але у цьогорічній стихійності є великий плюс: вона показала високу спроможність до самоорганізації, яка була і раніше. Та люди не знали, що можуть самі стільки зробити.

«Ми зараз обговорюємо, як завершити Майдан не на мінорній, а на мажорній ноті. Наразі все виглядає так, що люди зібрались, постояли і їм здається, що їхня діяльність закінчилась. Майдан – це лише такий початок закладення фундаменту», – говорить Ганна Гопко.

Робоча назва проекту такого завершення Майдану – «з Майданом у серці». Але вже озвучена ідея створення Народного об'єднання «Майдан» з осередками у кожному колективі.

«Ми бачимо Майдан як своєрідний інкубатор, де виноситься щось, народиться і повинно вже розійтися по всій Україні для того, щоб справді бути готовими для майбутніх подій. Величезна різниця між 2004 і 2013 роком полягає в тому, що в нас уже немає ілюзій, що наше завдання – це тільки повалити цю владу», – пояснює Володимир В'ятрович.

«Це буде інша країна. Якщо туди прийдуть погані люди, то вони будуть виштовхуватись. Зараз ця система виштовхує добрих людей. У мене є мрія, що після цього Майдану, в активної частини суспільства буде розуміння, що треба щось змінювати. Коли кожен стане і скаже: я повинен це робити, я буду це робити, я це зроблю», – змальовує бажану «постмайданову» Україну Ярина.

Галина ТИТИШ, *«УП»*

ТОЧКА ЗОРУ

ЩОБ УСІ СТАЛИ ОДНО

Нещодавно ієрархи Церков на Івано-Франківському майдані молилися за краще майбутнє нашого народу.

Молився ввесь народ, що був на Вічевому майдані, та й, без сумніву, всі наші краяни, які наживо, по телебаченню «Галичина», дивилися на це рятівне й величаве дійство. До того ж, владика Андрій наголосив, що власне «спільна молитва є тою силою, яка ломить залізо». Та ж сам Господь свідчив, що «де двоє або троє зібрані в моє ім'я, там я серед них». А тут – тисячі… Але чи в Його ім'я згуртовані? Бо що Україна та й увесь світ без Бога Творця? Господь сказав: «Без мене не можете нічого зробити». Тому на першому місці має бути Бог. І хто з Всевишнім, той під Його всесильним захистом, тому й непереможний. Тільки з Богом, для нас, християн, – єдиний і спасенний шлях до перемоги.

Так, мудрі наші прислів'я про молитву. Але наймудрішими, незрівнянно вагомішими, глибокоповчальними і такими, що найбільше спонукають до молитви, є слова самого Господа, який запевнив, що «все, чого просите у молитві з вірою, одержите». Але яка у нас віра і якою має бути, щоб осягти бажане й отримати те, про що просимо? Ісус сказав: «Коли матимете віру, як зерно гірчиці, то скажете оцій горі: перенесися звідси туди – і вона перенесеться; і нічого не буде для вас неможливого». Отже, сила і результат молитви походять і залежать від міри віри. Тобто чим більшою є вона – тим кращий результат молитви. Але й тут є велика небезпека, яку відкрив нам Спаситель. Він застеріг, кажучи, що ввійде в Царство Небесне лише той, «хто чинить волю Отця мого, що на небі».

Висновок: щоби наші молитви були дійсно вислухані й сповнені, необхідно змагати до праведного і святого життя, яке і є, згідно науки Сина Божого, – сповненням волі Отця Небесного. І тоді, як стверджує апостол Яків, «ревна молитва праведника має велику силу».

Ось чому всім нам, християнам-українцям, необхідно осягнути праведне і святе життя. Бо тільки молитися – недостатньо, адже молитва – це лише засіб. Необхідно, як вчив і ради чого прийшов на землю наш Господь, змінити своє світобачення: покаятися, переродитися, жити в дусі та істині щодня, щогодини та щохвилини, розпинаючи свій гріх на хресті, щоб його побороти і, воскреснувши, іти вперед праведним і святим, тобто воістину щасливим і непроминаючим вічним життям, яке починається вже тут, на землі.

Я, учасник Майдану, що духовного виніс із нього? Волання до єдності.

Господь молився і просив, «щоб усі були одно». Ніякі канони не є і не можуть бути на заваді єднання. Бо, згідно науки Спасителя, любов вища всіх канонів, уставів, молитви і посту. Без такої любові даремні найбільші пожертви, усі відправи. А канони, обряди й інші другорядні речі, що нас роз'єднували, хай залишаться минулим століттям. А двадцять перше століття хай стане для українців століттям любові та єднання. Бо немає більшої любові, сказав Господь, як віддати своє життя за друзів своїх. Тож, відсунувши на задній план все, що нас ділить та роз'єднує, зваживши і правильно оцінивши наше правдиве становище ще й перед Богом, перед яким ми такі ниці й мізерні, тими жалюгідними і швидкопроминаючими роками життя, що й страшно про це думати, проявімо мудрість та мужність, а над усе, нехтуючи своїм становищем, – у любові об'єднаймося, і ця любов спасе нас.

Тому й просимо, молимо і благаємо вас, дорогі наші духовні пастирі, поєднайтеся між собою, і цим поєднаєте наш знедолений український народ. Сподіваємось на вашу мудрість, бо за це власне ви несете найбільшу відповідальність перед Богом.

Дорога наша інтеліґенціє, професори, викладачі, батьки та всі, кому не байдуже майбутнє нашої України, тобто нас – ваших дітей. Зробіть усе можливе для єднання Церкви, що стане основою до єднання українців в одну дружню сім'ю.

Микола СУШИРИБА,
студент, учасник Київського та Івано-Франківського Євромайданів

МАЙЖЕ СЕРЙОЗНО

ХТО НАМ ВРЯТУЄ ПРЕЗИДЕНТА?

Роздвоєння свідомості – хвороба прихована, проявляється спонтанно, не хронічна. Але як у мозку дає збій мікроскопічний рецептор нормального мислення, то може навіть мудрий чоловік викинути «коника», що здивує або засмутить людей. За законом неґативної індукції такі люди переважно думають одне, говорять інше, а роблять третє, протилежне. В цьому морального гріха вони не бачать, хоч їх люди мають за брехунів. А з брехуном, як відомо, ніхто стосунків не хоче мати.

– Усі в Україні будуть почуті! – клявся Віктор Янукович перед президентськими виборами. Прекрасно. Але, як показав час, Президент не почув нікого. Проявилася хвороба? Бог покарав його глухотою.

Прийшла в Київ революція мирна. Середмістя обросло барикадами. Влада зі страху вдалася до нічних погромів, як колись за царизму робили чорносотенці в Україні. Пролилася кров невинних людей, навіть дітей. Світ від жаху онімів. Україна вибухнула гнівом, осудом і мільйонним протестом. Тільки Президент Янукович мовчить як ґарант щастя народу, нічого знову не чує і не бачить. Хвороба це? Так, проґресуюча куряча сліпота. Жаль його, адже він – боговірний православний чоловік, хоч кланяється біснуватому московському Кірілу.

З'явився рятівний для України Вільнюс. Це те, про що постійно бурмотів Президент Янукович і стверднo підтакував геніальний Азіров. Навіть гнівалися на Путіна і Росію, що ті свого носа пхають в український борщ. А наш народ радіє, що завтра приєднаються до цивілізованої і чесної Європи. І що? Психічний збій – свідомість у Президента знову роздвоїлась: «Ідемо до Росії, до братньої, до рідної!» І зникла, як Атлантида, рятівна Європа. Москва торжествує, з української пшениці напече «блінов»: «Кушайтє, братья, ми для вас і сибірскіх сусліков нє пожалєєм!».

А що Президент Янукович? Хворий він справді чи, може, закодований якоюсь московською чорнокнижницею? Гадайте, люди, самі. Але ж, любий Господи, нащо благословив каліку – глухого, сліпого, нерозумного чоловіка верховодити над мудрим українським народом? Невже ми не заслужили мудрішого проводиря?

Роман ФЛИС, *член НСЖУ*

АГІЙ!

МАЮТЬ ПРИЙТИ ЗМІНИ

Європа і цілий світ сьогодні цікавиться: «Що діється в Україні?» Революція? Повстання? Переворот? Чому на Майдані сотні тисяч?» На ці всі запитання відповідає гасло, поширене на Майдані: «Вони не дають нам жити – ми не дамо їм правити!»

Це гасло – підсумок чи не 400-літньої історії.

Цар Петро заморив голодом тисячі запорозьких козаків на Пітерських каналах, нищив українців у Батурині й Конотопі і по всіх-усюдах.

Царя Петра змінили інші царі й цариці з тюрмами, сибірами й указами: «украинского языка не было, нет и быть не может».

Тоді прийшли большевики з червоним терором, ҐУЛАҐом, Колимою, Сандармохом, голодомором. І захлинулись кров'ю.

Українці здобули незалежність. Хоч яка ця незалежність із совковою елітою була куца, але раби відчули, що вони – люди, відчули подих волі, смак людських прав.

Але колишні обласкані совєтами прошарки суспільства не могли змиритися зі свободою їхніх колишніх рабів, не могли терпіти державної української мови і, користуючись демократичними свободами, захопили владу. І зразу почали знищувати незалежність. Заперечили штучність голодомору… Президент визнав лише одну Церкву в Україні – РПЦ, призначив міністром освіти відвертого українофоба. Під різними приводами стали урізати українську мову освіти, вирізати з підручників історії факти про український опір червоній Москві, викреслили навіть згадку про Помаранчеву революцію, поливали брудом героїчну боротьбу ОУН–УПА, розпалюючи ворожнечу між реґіонами.

Словом, влада вела наступ на Українську державу, з усіх урядових постів. Вона ухвалила антиукраїнський закон про мову, який викликав широку протидію серед мас. Коли ж Янукович поховав і надію на вступ до Євросоюзу, терпець народу увірвався. А коли влада вдалася до азіатських способів боротьби, люди масово вийшли на майдани.

Як це назвати? Це, безперечно, різновид революції. Беззбройна революція. Але наслідки беззбройної революції будуть такими, як і наслідки збройної.

Мають настати зміни.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ВІТАННЯ

ДОРОГІ КРАЯНИ!

Шановні прикарпатці, дорогі брати і сестри! Дорогі подруги і друзі-однодумці!

За всі віки України доля Українського народу була нелегка, ми ніколи не зазіхали на чужі території, а самі вічно захищалися й були поневолені. Але найжахливіші часи у нас, в Західній Україні, настали з приходом радянської комуністичної атеїстичної безбожницької влади.

Влади, яка мала органи НКВД–КҐБ для знищення народу. Мільйони патріотів-Українців за любов і вірність своїй нації і своїй державі та вірі християнській, за працю в ОУН–УПА для здобуття незалежності були знищені, тортуровані, репресовані й депортовані, доля багатьох і досі невідома, ніхто не знає, де захоронені їхні останки.

Така була і майже такою залишається доля нашого брата-Українця.

Бо нині, через 22 роки Незалежності України виходять на Майдан боротися за Україну, за її волю, за честь, за славу, за народ.

Ми, політв'язні і репресовані, ті, що пройшли через комуністичні допити, тюрми, табори, заслання і чудом вижили й дожили до цих днів, – з вами на Майдані, шановні патріоти України, і наше спільне гасло: Борімося – поборемо! І будемо в спільному європейському домі.

Петро ГАЙВАНЮК,
голова Івано-Франківської ОО Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих

РЕАЛІЇ ЧАСУ

На гачку

Росія завжди може попросити свої гроші назад і вимагати від України повернення боргу в 15 млрд. доларів у разі продовження євроінтеґраційного курсу. Про це заявив перший віце-прем'єр РФ І. Шувалов в ефірі «Росія 24» у відповідь на запитання, чи може Україна, отримавши від РФ багатомільярдний кредит, все ж таки підписати договір про асоціацію з ЄС. «Ця позика надана так, що у нас завжди буде можливість вимагати в українського Уряду погашення її, і за найбільш жорсткими юридичними процедурами», – сказав Шувалов.

Боргова петля України

Такими словами окреслив нардеп Віктор Пинзеник отримання українською владою від Росії кредиту в розмірі 15 млрд. доларів. Які погані «папєрєднікі», а вони залишили Азарову 80 млрд. грн. «Сьогодні він становить 550 млрд., а за моїми прогнозами з урахуванням того бюджету, який буде ухвалений, до кінця наступного року борг України сягне 700 млрд. грн.», – підсумував Пинзеник і закликав Уряд припинити нарощувати борги. Зрештою, це не борг Азарова, його віддає український народ.

Таких грошей просто не існує...

За словами російського міністра фінансів, у боргові папери України можна вкласти не більше 9 мільярдів. А перед тим російський політолог Станіслав Белковський заявив, що путінські 15 мільярдів – сума суто теоретична. Насправді в РФ нема стільки грошей, аби вкласти в Україну. А міністр фінансів РФ Антон Сілуанов опосередковано підтвердив – ніхто не збирається надавати Януковичу всі 15 мільярдів.

У РФ є затверджений «Порядок управління коштами Фонду національного добробуту». У ньому передбачено, що Фонд може вкладати гроші лише в цінні папери обмеженого кола стабільних країн. Зокрема, Австралії, Австрії, Бельґії, Великобританії, Німеччини, Данії, Ірландії, Іспанії, Канади, Люксембурґа, Нідерландів, США, Фінляндії, Франції, Швейцарії, Швеції та Японії. України, як бачимо, серед них нема. Крім того, є вимоги і до кредитного рейтинґу країни, облігації якої можна купувати. А він в України дуже низький. Тому уряд Росії має ухвалити окреме рішення щодо цього. Але й тут є обмеження. У такі ризикові папери можна вкласти не більше 10 відсотків коштів Фонду. А це не більше дев'яти мільярдів доларів, але аж ніяк не 15.

Голуби не винні

У Красному Лучі на Луганщині, за інформацією «Високого замку», влаштували пернатий пухнастий антимайдан на підтримку Президента Януковича – звезли голубів, папуг і кроликів.

Додумалися влаштувати політичний зоопарк, та ще й назвати його зразком мирної акції. Мовляв, пани опозиціонери за владу борються з Клубом любителів природи «Високий політ» (під патронатом міськради і місцевого осередку «Реґіонів» – *ВЗ*). І навіть усіляка живність підтримує владу. Від такої політреклами у бідолашних кроликів, напевно, вуха в'янули. А голуби й папуги, якби знали, у що вляпалися, і з сорому все пір'я на собі повищипували б.

Краще б краснолуцькі реґіонали виставку беркутів на підтримку Януковича влаштували. Символічно було б. Якщо послухати Президента (як і генпрокурора Пшонку та головного «поліцая» Захарченка), миролюбивішої пташки, ніж пригодований владою «Беркут», не знайти. А те, що дзьоб і кігті в неї кров'ю замазані, то все «майданівська дич», мовляв, винна.

Ялинка в кольорах прапора

Працівники «Зеленого господарства» встановили на Вічевому майдані Івано-Франківська новорічну ялинку заввишки понад 20 м. Ялинка «родом» із села Середній Майдан Надвірнянського району.

Оздоблять лісову красуню в національній кольоровій гамі. На Вічевому майдані встановлять і символ року – фігурку коня. Урочисте відкриття ялинки – 29 грудня. А на площі Ринок облаштовують міську ковзанку.

Бойкот ПР і її сателітів

В області розпочалася акція бойкоту товарів і послуг, пов'язаних із представниками Партії реґіонів. Про це на вічу в Івано-Франківську заявив координатор обласного Штабу спротиву, депутат обласної ради Василь Попович. «Ми будемо подавати відповідну інформацію, – сказав депутат, – щоб люди знали, що, купуючи ті чи інші товари в тих чи інших магазинах, ми збагачуємо Партію реґіонів, яка фінансує «тітушок» і використовує гроші проти народу. До речі, такі афішки вже вручають кожному, хто приходить на Вічевий майдан.

Зірковий вертеп на Майдані

На новорічні свята мітинґарів на майдані Незалежності в Києві розважатимуть зірковим вертепом. Про це повідомив голова мистецького об'єднання «Остання барикада» народний депутат Олесь Доній. «Можливо, зірковий вертеп, який планували провести цього року в Коломиї, перенесемо сюди», – сказав О. Доній. Уже традиційно в зірковому вертепі беруть участь відомі політичні та громадські діячі, музиканти, письменники, поети, журналісти.

Новий паспортний стіл

Державне підприємство «Документ», розташоване в одному приміщенні з обласним управлінням Державної міґраційної служби по вул. Академіка Гнатюка, отримало додаткові функції, які тепер означені в його новій назві, – Паспортний сервіс. Отож крім прийому документів для виготовлення закордонних паспортів, відтепер тут їх безпосередньо й видаватимуть громадянам. І не тільки закордонні, а здійснять всі необхідні операції і з внутрішніми паспортами.

Як зазначив керівник управління ДМС в Івано-Франківській області Сергій Саїв, відкриття нового паспортного центру – нагальна потреба, адже Прикарпаття – на п'ятому місці в Україні з видачі закордонних паспортів, тож потрібно зняти напругу у цьому питанні.

ВАРТО УВАГИ

ЯК ЗУСТРІЧАТИ НОВИЙ, 2014-ий, РІК КОНЯ

Кінь за своєю природою істота роботяща, життєрадісна, оптимістична, любить широчінь, простір, багатолюдні зборища, розваги.

Тож якщо у передноворічний час побувати на виставці, в театрі, на концерті, на святі – вельми непогано. Але варто пам'ятати також, що Кінь надзвичайно прив'язана до сімейного вогнища, будинку, сім'ї істота. Таким чином, зустрічати Новий рік краще з родиною і близькими родичами, серед милих серцю осіб – і не забути при цьому зателефонувати й привітати якомога більше знайомих, друзів і родичів.

Перед Новоріччям потрібно здійснити генеральне прибирання, поміняти штори, вимити кожен куточок оселі, полагодити сантехніку. Оскільки стихія року Коня – дерево, слід розставити по житлу дерев'яні сувеніри, на стіл покласти дерев'яні ложки. Також варто придбати статуетку коня, повісити оберіг – підкову, дзвіночки-бубонці. Урочиста вечеря має супроводжуватися полотняними білими серветками. Оскільки Кінь любить овес, то варто поставити в центрі святкового столу тарілочку з пророщеним вівсом. Щоб задобрити Коня, на Сході на стіл ставлять тарілочку з сіном і водою. На сіно кладуть червону стрічку, щоб приборкати тварину. Доречні будуть вегетаріанські салати, сири, кумис. На столі повинні бути горіхи, зелень, фрукти, овочі та цукерки. Синій Кінь віддасть перевагу безалкогольним коктейлям, сокам, мінеральній воді, традиційному шампанському.

Що одягти? Вбрання має бути ориґінальним. При виборі одягу перевагу необхідно віддати фіолетовому, зеленому, синьому, смарагдовому, білому, коричневому, сірому кольорам. Слід використовувати виразні й витончені деталі – кулони, каблучки з аквамарином, декоративні шпильки, намиста з чорних перлів.

Словом, щасливого Нового року, просвітянське товариство!..

ДАЙДЖЕСТ: ПОГЛЯД ІЗ-ЗА КОРДОНУ

КОРУПЦІЯ ЗАШКАЛЮЄ...

Про корупцію в Україні, яка стала вже епідемією, говорять не лише українці, але й весь світ. Польська «Ґазета виборча» опублікувала лист польського підприємця Вальдемара Маркевича «Як я не зробив бізнесу в Україні».

Він, зокрема, пише: «Після трьох років боротьби я закрив фірму в Україні. Таких фірм сотні, а може, й більше, часто – відомих... Система корупції має в Україні державний характер... Втративши кількадесят тисяч доларів, ми мусили закрити свій бізнес в Україні якраз перед «Євро-2012». Не могли задовольнити «очікування» чергових чиновників, що сподівалися «доказів вдячності».

На український ринок ми хотіли увійти з продукцією найвідоміших фірм світу, зокрема Mercedes... Проблеми виникали поступово, аж поки чергова інституція не дійшла висновку, що делеґація українських чиновників МУСИТЬ поїхати за наш кошт на підприємства у Великій Британії і США – аби «сертифікувати» ці фабрики. Перевірити, чи правильно використовують технологію (!?). Уявляю собі міні імміґраційних чиновників посольства США чи Британії, які читають наші візові заяви для української «делеґації»... У відчаї ми поскаржилися заступникові міністра, що наглядав за справою. Відповідь була негайною: «200 тисяч доларів готівкою для мене – і не маєте проблем». На запитання, як він собі уявляє виведення з обороту фірми 200 тисяч доларів, пан віце-міністр відповів: «Як не вмієш вивести 200 тисяч доларів, не берися за бізнес в Україні...» І ми закрили фірму.

Відвідуючи щокілька тижнів Україну, зустрічав у літаках і готелях десятки польських підприємців, що рвали на голові волосся. Я познайомився з директором великої польської фірми, якому підіслані «робітники» заварили ворота на ЙОГО фабрику в Україні, – коли він відмовився дати хабара реґіональним бонзам... Одна з найбільш знаних польських фірм мала філію в Україні, частка в якій належала українському Міністерству охорони здоров'я. Без відома польської сторони міністерство передало свою частку двом «типам» із офісом на Кіпрі. Вони фірму розікрали. Філія впала. І таких прикладів десятки...

Україні треба допомогти. Україна повинна в майбутньому увійти до ЄС, але Україна повинна передусім допомогти собі сама. Корупцію, брак демократії, свавілля тих, хто при владі, можна і треба подолати самому. Цього за українців не зробить ані Євросоюз, ані місія Квасневського–Кокса чи інших». Саме проти такої системи і такої влади повстав український Майдан.

КОНКУРСИ: «ГОЛОДОМОР: 80 РОКІВ ОПІСЛЯ...»

І БІЛЬ, І ГНІВ ТРИВОЖАТЬ ДУШУ

Голод... А як ви розумієте значення цього слова? Що ви уявляєте, коли роздумуєте над ним? Ви вважаєте, що голод – це коли ви відкриваєте холодильник і розумієте, що він порожній, а ваш шлунок ніби стогне, адже ви були настільки заклопотаними протягом дня, що не вистачило часу, щоб забігти до кав'ярні. Я щиро співчуваю людям, що так вважають, оскільки це свідчить про їхню байдужість до історії своїх предків. Проте той, хто пережив і відчув це, або хто просто цікавився цим, боїться навіть на секунду зануритись у свої спогади.

Героїчна й водночас трагічна історія українського народу заплямована жахливими подіями XX століття. Тільки за 1932–1933 роки на нашій багатій землі було вбито голодом більш ніж дев'ять мільйонів невинних людей.

Хоч мені тільки п'ятнадцять, я знаю про ці події більше, ніж деякі дорослі. Мене насправді цікавить цей період, тому я присвятила його вивченню багато часу. Той період історії стосується і мене, адже моя прабабуся належить до тих, кому вдалося таки вижити. Вона чітко пам'ятала про жахаючі події тих років, які захопили у свої обійми всю територію і так знесиленої України. Неодноразово бабуся переповідала мені історію своєї сім'ї. І слухати її було важко. Образи та картини, які поставали у свідомості маленької дитини (це було декілька років тому), жахали навіть дорослого. Тільки зараз я починаю розуміти, чому щоразу, коли вона розповідала мені про це, у неї на очах з'являлися сльози, а на обличчі проступав нестерпний біль і туга за рідними.

Найважчим випробуванням голод був саме для дітей, а моїй прабабусі було тоді тільки десять років. Отже, і вона була на той час ще маленькою дівчинкою, яка змушена була вчитися виживати самостійно й допомагати рідним. Жахаючим є той факт, що селян довели до того стану, що батьки часом убивали своїх дітей, аби прогодувати інших, котрі зосталися. Невимовним болем сповнені слова очевидців, які божеволіли під враженням від усіх тих жорстоких часів та від усвідомлення факту людоїдства.

Моя прабабуся розповідала, як у їхньому селі божевільна від голоду мати вбила власного сина. Також вона сказала, що їхній сім'ї допомогло те, що неподалік був ставок, з якого вони виловлювали равликів і запікали на вогні, щоб не вмерти голодною смертю, а також – гнилички, бурячки та декілька картоплин, які їм таки вдалося заховати, закопавши біля будинку.

У моїй пам'яті закарбувалися назавжди її слова: «Бодай крихта їжі для нас була тоді, як злива у сухій пустелі. Маленькі діти зсихались, наче квіти під пекучим сонцем, їхня шкіра ставала прозорою. Люди втрачали від голоду свідомість просто посеред вулиць, а дехто більше ніколи не прокидався...

Коли я думаю про ці прокляті роки, про тиранів, які вершили це зло, в моїй душі палає біль, співчуття до цих людей, сум, туга та найгірше – ненависть до тогочасного радянського уряду на чолі зі справжнім тираном – Сталіним. І, здається, почуття от-от вибухнуть і потечуть гіркими сльозами...

Анастасія ПЕЦА,
учениця 10-В класу спеціалізованої школи № 5 м. Івано-Франківська, призерка конкурсу

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

ПОЕЗІЯ – ЦЕ ЗАВЖДИ НЕПОВТОРНІСТЬ...

Робота з обдарованою учнівською молоддю виявляє нові поетичні таланти, зокрема, в Отинійському професійному ліцеї енерґетичних технологій та ВПУ № 21 м. Івано-Франківська.

Що ж стало поштовхом для щирого голосу душі і серця юних талантів?

Вболівання, співчуття, співпереживання?..

Перші паростки досі незнаного, незвіданого, нерозгаданого почуття кохання?..

Краса природи?!.

Та насамперед – книги, серед яких «Кобзар» Тараса Шевченка – як вічне джерело нашої національної історії, духовності, культури, мови... і, звичайно, поетичного натхнення для небайдужих, народжених Божою іскрою.

Нехай слабкі ще порухи пера,
Але душа – натхненна і святкова:
Прийшла щаслива юності пора –
Вросла в зело народженого слова...

І найперші поетичні рядочки – рідному Кобзареві.

ДО ШЕВЧЕНКА

Ти – патріот, ти – батько України!
Пілот думок найвищих!
Тобі велика слава лине.
Жевріє попелище,
Де гуляли гайдамаки...
Розриті могили
Нагадують цвітом маків,
Що там схоронили.
...А соловей твій в темнім гаї
Весняне сонце зустрічає.
...А твої думи, твої діти,
Як сироти малі, у світі
Хай не блукають. Хай живуть!
І вишнями в садах цвітуть!..

Катерина ЮРКЕВИЧ,
учениця Отинійського ПЛЕТ

ПОЕТ ЖИВЕ

Коли «Кобзар» беру у руки,
То чую милі дивні звуки!
Я чую тихий спів Тараса...
І відчуваю, що гримаса
Зника з обличчя. Я читаю...
В «Кобзар» думками поринаю:
Тут «Наймичка» і «Заповіт» –
І чую тихий шелест віт.
І бачу Ганну на порозі.
І знаю, що сказать не в змозі
Вона дитинці тій малій,
Що мама поруч, недалеко.
І дивиться, немов лелека,
Вона ув очка тій дитинці.
І знову спать йде наодинці...
Отак Тарас співав мені,
І образи зринали в сні,
В душі жили. І проростали
У моїх віршах, у думках...
Вічно живий Поета шлях.

МОВА У КОЖНОГО СВОЯ

Мова...У кожного своя,
У стебельця є своя мова,
І в горобця, і в солов'я...
Для мене ж мова українська –
Як музика, як спів пташок.
Це моя згадка про дитинство,
Вона – моя із пелюшок.
Вона мені може насниться
І тихо ляже на бочок
Зі мною разом в теплім ліжку.
Крізь сон шепоче, мов жива,
У гаю нашім на Вкраїні,
Де я родилась і росла.
І тут живу. І не жалію,
Бо чую я її щодня.
Вона моя і більш не треба,
Вона моя, вона – жива.

Віта ГЕЙТОТА,
учениця Отинійського ПЛЕТ

* * *

Трембіта плаче на мій спів
Іду снігами у морози,
Іду знервований у страх.
Навколо – темна ніч і сльози...
І серце зранене в сльозах.
Душа на весь світ гірко плаче,
І позабути нема сил.
Я намагаюсь, та одначе –
Я так тебе, я так любив!..
А вітер дужий, вітер крижаний,
Всі заметілі в гори позганяв!
В цю ніч, коханая, прости,
Я одиноким вовком став...
Із-за хмар місяць вже виходить,
Трембіта плаче на мій спів.
Кохання лісом вовком бродить.
Пробач, інакше не зумів.

Петро ДЗЕБЧУК,
учень ВПУ № 21
м. Івано-Франківська

Підготувала ***Ярослава СКИБА,***
методист НМК ПТО,
член Правління ІФ МО ВУТ
«Просвіта» ім. Т. Шевченка

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ: ДОСВІД

Ганна Сеник з учнями 4-го класу в залі «Просвіти» під час уроку християнської етики

ТИ ЗНАЄШ, ЩО ТИ – ЛЮДИНА...

Сучасний світ сповнений технічним проґресом, гонінням за матеріальними благами і, на жаль, зубожінням духовним...

Тому, як ніколи, велика місія у виховному аспекті, у розвитку духовного майбутнього нації лягає на вчителя. Адже його слово – це добірне зерно, посіяне у дитяче серце, яке проросте і дасть урожай. Видатний педагог В. Сухомлинський писав: «Світ вступає в століття людини. Більш ніж будь-коли ми зобов'язані думати про те, що ми вкладаємо в душу дитини».

Сьогодні у сучасній школі великий духовно-виховний акцент робиться на курсі «Християнської етики» саме в аспекті традиційної української культури. В молодшій школі уроки християнської етики є тим фундаментом у дитячій душі, на якому вибудовується дитяча уява власної значущості у світі. Саме таких принципів дотримується вчитель початкових класів Бортниківського НВК Ганна Сеник, що на Тлумаччині. Учитель з великим досвідом і багажем років, відданих педагогічній роботі, активна просвітянка вважає, що найбільше покликання учителя у сучасному світі – виховати Людину з великої літери...

«Нехай ніяке гниле слово не виходить із уст ваших...», – слова апостола Павла зі Святого Письма стали девізом уроку християнської етики у четвертому класі за темою: «Ввічливість у нашому житті», який провела Ганна Сеник у залі місцевої «Просвіти». Урок став уроком добра, під час якого творилось таке навчально-виховне середовище, в якому теорія і практика засвоювались одночасно, у дітей розвивався світогляд традиційної культури українців саме на засадах християнської моралі. Четвертокласники реалізовували свої навички толерантного спілкування, проявляли себе як особистості. Вчителька засобами поезії доводила до дитячих сердець твердження про те, що ввічливість дає можливість людям краще розуміти один одного, уникати конфліктів, ставати милосердними, що зараз так потрібно у нашому житті.

Добрий виховний потенціал на уроці мало поєдання історичного матеріалу з сучасністю саме у царині шанобливого, ввічливого ставлення дітей до своїх батьків. На прикладі сільських традицій, того, як у минулому у бортниківських родинах з великою пошаною ставились до старших членів сім'ї, Ганна Григорівна прищеплювала своїм вихованцям бажання наслідувати й продовжувати славні традиції ввічливого ставлення до батьків, бабусь, дідусів, та й загалом усіх членів родини.

Ввічливість – це одна з перших ознак вихованості людини і саме цю рису характеру дитини потрібно виховувати у ранньому дитинстві, вважає Ганна Сеник. Вчителька переконана, що моральні якості, набуті в дитинстві, залишаються в людини на все життя.

Галина СЛОБОДЯН,
сільський голова
с. Бортники Тлумацького району

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

СІЧЕНЬ

1 СІЧНЯ

120 років від дня народження **Мирона Заклинського** (1894–?), четаря УСС, автора споминів і статтей про УСС і книжки про Д. Вітовського, уродженця м. Станиславів (тепер – м. Івано-Франківськ).

105 років від дня народження **Степана Бандери** (1909–1959), головного Провідника ОУН, теоретика і практика національно-визвольного руху, уродженця с. Старий Угринів тепер Калуського району.

95 років проголошення Станиславова (нині – м. Івано-Франківськ) **столицею Західноукраїнської Народної Республіки.**

80 років від дня народження **Степана Каспрука,** художника, члена НСХУ, лауреата премії ім. Я. Лукавецького, голови обласного «Меморіалу», уродженця с. Нові Скоморохи Галицького району.

65 років від дня народження **Олександра Биструшкіна,** народного артиста України, члена Національної комісії ЮНЕСКО, уродженця м. Галич.

2 СІЧНЯ

120 років від дня народження **Василя Боднарчука** (літ. псевдонім – Я. Чорнобривий, 1894–1955), письменника-гумориста, громадського діяча, уродженця с. Чернятин тепер Городенківського району.

120 років від дня народження **Василя Яшана** (1894–1978), громадсько-політичного діяча, автора книжки спогадів «Під брунатним чоботом» про Станіславщину в роки Другої світової війни, уродженця с. Серафинці тепер Городенківського району.

85 років від дня народження **Степана Возняка,** доктора філософських наук, професора кафедри філософії Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, члена Івано-Франківського осередку НТШ з 2008 р.

5 січня

120 років як у Львові побачила світ **перша книжка літературно-наукового і громадсько-політичного журналу «Життя і слово»** під редакцією І. Франка.

6 СІЧНЯ

Навечір'я Різдва Христового (Святий вечір).

7 СІЧНЯ

Різдво Христове.

8 СІЧНЯ

Собор Пресвятої Богородиці і Святого Йосифа Обручника.

9 СІЧНЯ

Первомученика і архідиякона Стефана.

125 років від дня народження **Тараса Франка** (1889–1971), педагога, вченого, письменника, сина Івана Франка, автора збірок «На крилах гумору», «З чужої левади», «Збиточний амор» та інших, який у 1939–1945 роках проживав у Станіславі (тепер – м. Івано-Франківськ).

90 років від дня народження **Сергія Параджанова** (1924–1990), українсько-вірменського кінорежисера, народного артиста України, який зняв у Карпатах свій кіношедевр «Тіні забутих предків».

65 років від дня народження **Олега Карпата,** доктора технічних наук, професора (1997) Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, академіка, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки за 2006 рік, члена Івано-Франківського осередку НТШ з 2001 р.

11 СІЧНЯ

60 років від дня народження **Євгена Гірника,** сина О. Гірника, політичного діяча, народного депутата України, уродженця м. Калуш.

12 СІЧНЯ

65 років від дня народження **Василя Бабія,** письменника і краєзнавця з Богородчанського району, члена НСПУ та НСКУ, автора багатьох художніх творів та історичних досліджень, уродженця с. Серафинці Городенківського району.

14 СІЧНЯ

Обрізання ГНІХ і св. Василія Великого (Старий Новий рік).

70 років від дня народження **Михайла Волошенюка,** педагога, краєзнавця, уродженця с. Семаківці Коломийського району.

15 СІЧНЯ

70 років від дня народження **Михайла Дирбавки,** майстра різьблення на дереві, живописця і графіка, члена НСХУ, уродженця м. Городенка.

16 СІЧНЯ

65 років від дня народження **Марії Бабій,** івано-франківської поетеси, педагога, авторки збірок «Світанкові джерела», «Польова криниця», члена НСПУ, уродженки с. Нижній Струтинь Рожнятівського району.

60 років від дня народження **Лідії Брандзей,** просвітянки, головного бухгалтера ІФ ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, членкині УНП, уродженки с. Голосків Коломийського району.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

ПОРИ РОКУ: СІЧЕНЬ

МЕРЕХТЯТЬ НА НЕБІ ЗОРІ

Січень, як правило, найхолодніший місяць року. Після потепління настає холод. Земля вкривається снігом. Ясніше розгоряється рання зоря. Рум'яне сонце, не поспішаючи, викочується з-під кумачевого горизонту, прояснює синє небо. А на додачу падає сніг, котрий іскриться тисячами дрібних діамантів, переливаючись на сонці барвами веселки.

Глухо та непривітно шумить ліс – мовчазний, суворий. У безвітряний день в січневому лісі стоїть дзвінка, наче застигла, тиша. Зрідка десь залунає тріск гілки, гугняво каркне ворона або тривожно застрекоче стурбована чимось сорока – і знову тихо.

В листяному лісі в цю пору року тужливо. Голі гілки дерев здригаються від кожного повіву вітру, наче жаліються на холоднечу. Але бувають дні, коли гілки вкриваються чудовим білим мереживом інею. Тільки недовго стоять дерева такими розкішними. Налетить сильний вітер – і зірве, розкидає навколо це мереживо. А ось у хвойному лісі інакше. Яскрава зелень смерек, сосен, ялиці, ялин тішить око, чітко вирізняючись на білому тлі. В снігові зими гілки відвисають під тягарем блискучого вантажу, створюючи казковий пейзаж. Зачепиш гілку – і глухо гупне снігова шапка, в повітрі закрутиться безліч діамантових порошинок.

А іноді як захороводить дошкульна віхола, відшмагає по обличчю. Вона в поривах гніву чи співчуття засипає-заливає рани землі, нікому не хоче відкрити таємницю свого вміння: самі, мовляв, здогадайтесь.

Січневий ліс неначе вимер. Але це не так. Навіть у найсильніші морози життя в ньому не припиняється. Під снігом можна побачити зелені глянцюваті листочки брусниці, а де-не-де – заледенілі ягоди. В сонячні дні, у відлигу, вилізають зі своїх схованок безкрилі мухи, снігові комарики, черв'яки і снігові блохи.

На сліпучому білому вкритті лісових галявин і просік – мережане сплетіння звіряч их і пташиних слідів. Але лісових жителів побачити вдасться не завжди. Вони одягнули захисне вбрання й стали невидимі.

Декотрі виходять тільки вночі, а інші, щойно помітять людину, намагаються втекти або відлетіти якнайдалі. Зокрема, глухарі, рябчики – маленькі птахи з льоту пір-нають у пухнасті кучугури. Веселіше, дзвінкіше заспівали синички, запально гуртуються вівсянки.

Багатьом тваринам і птахам у січні все важче добувати їжу. Чимало тварин гине, а інші туляться до людських жител, чекають допомоги й захисту...

Тихо і темно у підводному світі. Шар снігу та льоду закрив туди доступ сонячних променів, відокремив воду від повітря. Важкий час настав для жителів водойм, особливо у ставках, де притік свіжої води незначний, і риба часто гине. Непогано почувають себе під водою циклопи, амеби, інфузорії.

Короткий зимовий день. Густіють на снігу тіні дерев, сонце швидко йде на спочинок. Непомітно підкрадаються сутінки, а за ними і ніч – темна, холодна. Далекі зірки тремтять у глибині січневого неба. Не відаючи того, що викликають в людей думи про сьогодення, про день завтрашній і майбутній.

НАРОДНІ ПРИКМЕТИ

Січень сухий – селянин багатий, вологий – біда для хлібів, морозно-сухий – буде спекотне й сухе літо.

Якщо надворі березень, – у березні буде січень, а якщо холодно, – липень сухий і спекотний.

Білі хмарки – на вітер, сині – на тепло, ліс шумить – до відлиги, блискавка взимку – на бурю.

Мало снігу на гілках – влітку не буде грибів і ягід; достатньо – до багатого врожаю; холодно і з відлигами – до холодного літа, а гриби будуть аж восени; іній на деревах – комори збіжжям повні.

19 (Водохреща): похмуре небо і падає сніг – на врожай.

21 (Феодора Стратилата): полудневий вітер – грозове літо.

23 (Маркіяна): погода цього дня характеризує всю літню пору.

Подав ***Ярослав ГЛАДУН,*** *професор*